

Sortförsök i vårvete

**Av Försöksledare Arne Ljungars,
Hushållningssällskapet i Kristianstad.**

Under hösten 2004 har 3 sortförsök i vårvete skördats, tabell 1. I tabell 2 kan man studera medeltalen från året samt femårsmedeltal från 2000-2004. På samma sätt som för övriga grödor finns från och med 2003 relativtalen och antalet försök från de olika enskilda åren för att visa vilka år som sorterna provats och hur de avkastat de olika åren. I tabell 3 finns medeltal med svampbehandlade led och obehandlade medan tabell 4 redovisar hur sorterna klarar sig i de skånska odlingsområdena. Tabellerna 5 och 6 visar sorternas egenskaper jämfört med mätaren Dragon.

Alla egenskaper är medeltal över 5 år, i tabell 5 från de svampbehandlade leden medan svampgraderingarna i tabell 6 är hämtade från de obehandlade leden. Säkerheten i egenskapsskillnader ökar med antalet år som sorterna varit med i försöken. Sorter med högre och mycket högre skörd än de vanligen odlade sorterna i Skåne kommer att missgynnas i kvalitetsegenskaperna proteinhalt och volymvikt medan stråstyrkan egentligen blir för bra om man tänker sig en något högre kvävegiva.

Tabell 1. Enskilda vårveteförsök 2004. Skörd. Obehandlat och fungicidbehandlat. Behandlat = 0,5 Tilt Top st 31 och 0,5 Comet + 0,5 Tilt Top st 47-49.

L7-301	502/04 Per Persson,, Svarte Hjärup, Staffanstorp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: mmh ML. pH 7,1 Sådd: 12/4-04. CV% 2,7					935/04 Näsbyholms Jordbruks AB, Svarthjärup, Staffanstorp Förfrukt: Sockerbetor Jordart: nmh mo LL. pH 6,6 Sådd: 14/4-04. CV% 5,3				
	Obehandlat		Behandlat		merskörd dt/ha	Obehandlat		Behandlat		merskörd dt/h
SORT	dt/ha	rel	dt/ha	rel		dt/ha	rel	dt/ha	rel	
SW Dragon	61,8	100	67,7	100	5,9	49,9	100	57,2	100	7,3
SW Vinjett	62,2	101	68,5	101	6,3	48,9	98	58,4	102	9,5
SW Kronjet, 39109	61,7	100	70,4	104	8,7	51,4	103	60,8	106	9,4
SW Kadriij, 40214	62,6	101	69,3	102	6,7	47,4	95	57,9	101	10,5
SW Kungsjet, 40239	67,6	109	73,7	109	6,1	52,9	106	58,3	102	5,4
Strg Amaretto, 110-98 (PI)	56,4	91	63,6	94	7,2	40,1	80	48,1	84	8,0
IGP Triso (SSd)	63,2	102	67,5	100	4,3	49,4	99	55,3	97	5,9
DSP Quarna, CH211 (SSd)	53,3	86	57,7	85	4,4	47,3	95	50,6	88	3,3
Zel Tybalt (SSd) EU	61,8	100	69,6	103	7,8	45,1	90	52,0	91	6,9
SW 41160	66,6	108	75,7	112	9,1	54,0	108	61,5	107	7,5
SW 41209	65,5	106	75,5	112	10,0	51,6	103	58,2	102	6,6
SW 42325, Sundjet	66,0	107	74,2	110	8,2	48,5	97	60,0	105	11,5

Tabell 1 forts. Enskilda vårveteförsök 2004.

L7-301		2/04				
		Br Jönsson, Eskilstorps Gärd, Vittskövle				
		Förfrukt: Sockerbetor				
		Jordart: nmh I Sa. pH 8,0				
		Sådd: 11/4-04. CV% 4,2				
SORT	Obehandlat		Behandlat		merskörd	
	dt/ha	rel	dt/ha	rel	dt/ha	
SW Dragon	49,5	100	66,3	100	16,8	
SW Vinjett	50,6	102	67,8	102	17,2	
SW Kronjet, 39109	61,8	125	73,7	111	11,9	
SW Kadriļj, 40214	45,3	91	68,9	104	23,6	
SW Kungsjet, 40239	64,0	129	73,5	111	9,5	
Strg Amaretto, 110-98 (PI)	48,6	98	65,7	99	17,1	
IGP Triso (SSd)	53,2	107	68,2	103	15,0	
DSP Quarna, CH211 (SSd)	53,5	108	65,4	99	11,9	
Zel Tybalt (SSd) EU	59,2	120	67,9	102	8,7	
SW 41160	51,0	103	72,7	110	21,7	
SW 41209	61,9	125	70,2	106	8,3	
SW 42325, Sundjet	65,4	132	73,2	110	7,8	

Tabell 2. Kärnskörd av vårvete i Skåne, M-tal av riks- och länsförsök.

SORT	2004			2003		2002		2001		2000		2000 - 2004		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	Rel tal	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel tal
Dragonskörden, dt/ha				72,1		76,8		73,9		75,9				
SW Dragon	3	58,7	100	4	100	7	100	5	100	8	100	27	70,7	100
Strg Amaretto PL	3	53,7	91	4	108	4	104	2	108	3	105	16	73,3	104
SW Vinjett	3	59,4	101	4	103	7	104	5	103	5	108	24	73,8	104
IGP Triso SSd	3	59,5	101	4	108	4	100	3	100	5	99	19	71,8	102
Kronjet	3	63,3	108	4	108	7	105	2	106			16	75,3	107
DSP Quarna SSd	3	54,6	93	4	95	3	92	2	88			12	65,8	93
SW Kadriļj	3	58,6	100	4	107	3	107					10	74,5	105
SW Kungsjet	3	65,0	111	4	107	3	106					10	76,4	108
Zel Tybalt SSd	3	59,3	101	4	111	4	118					11	78,8	111
SW 41160	3	63,6	108	4	111							7	77,8	110
SW 41209	3	63,8	109	4	110							7	77,4	109
SW 4232 Sundjet	3	64,6	110											
x cv% REP	3	60,0	4,4	4	3,1	7	2,6	5	2,4	8	2,9	27	74,1	3,7
LSD PROB F1		4,50	.0002		.0001		.0001		.0002		.0017		2,30	.0001

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 3. Jämförelse mellan vårvetesorter svampbehandlade och obehandlade.

SORT	BEHANDLINGSEFFEKT 2004						BEHANDLINGSEFFEKT 2000-2004							
	Obehandlat			Mersk.	Behandlat			Obehandlat			Mersk.	Behandlat		
	Ant förs	Skörd dt/ha	Rel. tal	f. beh. dt/ha	Skörd dt/ha	Rel. tal	Ant förs	Skörd dt/ha	Rel. tal	f. beh. dt/ha	Skörd dt/ha	Rel. tal		
SW Dragon	3	53,7	100	10,1	63,8	100	27	65,7	100	9,2	74,9	100		
Strg Amaretto PL	3	48,3	90	10,8	59,1	93	16	66,5	101	12,7	79,2	106		
SW Vinjett	3	53,9	100	11	64,9	102	24	68,3	104	10,3	78,6	105		
IGP Triso SSd	3	55,3	103	8,4	63,7	100	19	65,6	100	11,8	77,4	103		
Kronjet	3	58,3	109	10	68,3	107	16	69,8	106	10,3	80,1	107		
DSP Quarna SSd	3	51,4	96	6,5	57,9	91	12	61,8	94	7,1	68,9	92		
SW Kadrij	3	51,8	96	13,6	65,4	103	10	67,8	103	12,6	80,4	107		
SW Kungsjet	3	61,5	114	7	68,5	107	10	70,5	107	11	81,5	109		
Zel Tybalt SSd	3	55,4	103	7,8	63,2	99	11	73,5	112	9,8	83,3	111		
SW 41160	3	57,2	107	12,8	70,0	110	7	72,1	110	10,7	82,8	110		
SW 41209	3	59,6	111	8,4	68,0	107	7	72,3	110	9,4	81,7	109		
SW 4232 Sundjet	3	60,0	112	9,1	69,1	108								
x cv% REP	3	55,1	6,7		64,8	3,5	27	68,5	5,5		79,0	3,5		
LSD PROB F1		6,30	.0107		3,90	.0001		3,10	.0001		2,30	.0001		

Svampbehandling: 2000 - 2002, St 31,1,0 | Stereo + st 51 0,6 | Amistar och 0,4 | Forbel.
 2003, St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47 0,6 | Amistar och 0,5 | Tilt Top.
 2004, St 31, 0,5 | Tilt Top + st 47-49 0,5 | Comet och 0,5 | Tilt Top.

Tabell 4. Vårvete, områdesvis indelning 2000 - 2004. Kärnskörd och rel. tal.

SORT	Område 1A			Område 1B			Område 3			Område 4B		
	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.	Ant. förs	kärna dt/ha	Rel. tal.
SW Dragon	12	76,7	100	2	78,1	100	4	65,7	100	8	71,8	100
Strg Amaretto PL	7	78,7	103	1	78,5		3	68,6	105	5	75,6	105
SW Vinjett	11	79,7	104	2	83,1	106	3	68,1	104	7	74,7	104
IGP Triso SSd	10	77,7	101	2	75,9	97	1	70,6		5	74,2	103
Kronjet	7	81,2	106	1	80,0		3	70,0	107	5	77,3	108
DSP Quarna SSd	5	71,2	93				3	58,9	90	4	69,0	96
SW Kadrij	5	80,8	105				2	70,7	108	3	74,0	103
SW Kungsjet	5	82,6	108				2	70,6	107	3	77,3	108
Zel Tybalt SSd	6	84,3	110	1	92,1		1	67,6		3	80,7	112
SW 41160	4	84,0	110				1	72,7		2	78,3	109
SW 41209	4	81,3	108				1	70,8		2	79,5	111
x cv% REP	12	80,0	3,7	2	81,3	4	4	68,6	3,2	8	75,7	4,3
LSD PROB F1		3,50	.0001		17,4	.2217		5,40	.0027		5,20	.0029

Relativtal anges ej för ett försök. OBS! för två försök, ej fet stil är jämförelsen ganska osäker.

Tabell 5. Sortegenskaper i vårvete,behandlade led, under åren 2000 - 2004.

SORT	Strå- styrka 0-100*	Strå- längd cm	Mogn. dagar **	Liter- vikt g	Tusen- kornv. g	Protein % av ts	Falltal
SW Dragon	93	96	130	805	39,1	13,5	370
Strg Amaretto PL	0	-6	2	3	4,1	-0,8	5
SW Vinjett	-1	-5	0	-4	2,7	-0,5	-6
IGP Triso SSd	0	-6	1	9	4,7	-0,3	-40
Kronjet	1	-8	0	2	2,2	-0,1	23
DSP Quarna SSd	4	-12	-1	8	4,7	2,1	26
SW Kadrij	1	-9	0	6	5,0	-0,6	
SW Kungsjet	1	-7	1	11	2,6	-0,6	
Zel Tybalt SSd	3	-14	3	-38	6,5	-0,9	
SW 41160	0	-9	4	28	0,5	-1,2	
SW 41209	2	-8	4	13	1,3	-1,2	
x cv% REP	94	88	131	808	42,2	13,1	371
LSD PROB F1	4	3	2	6	1,4	0,29	54

Sortegenskaper för Dragon. Övriga med avvikelse från Dragon, med minus för mindre.

*) 100 betyder helt upprätt bestånd.

**) Plus betyder senare mognad.

Tabell 6. Sjukdomskänslighet hos vårvete jämfört med Dragon.

SORT	Mjöldagg % I obehandl. led		Septoria blad % I obehandl. led		Bladfläck % I obehandl. led	
	2004	2000 - 2004	2004	2000 - 2004	2004	2000 - 2004
SW Dragon	9	13		17		10
Strg Amaretto PL	-4	-6		-2		1
SW Vinjett	-3	-10		4		0
IGP Triso SSd	-1	-7		-1		-2
Kronjet	-7	-9		-1		-4
DSP Quarna SSd	-1	0		2		0
SW Kadrij	9	4		0		3
SW Kungsjet	-6	-8		2		-1
Zel Tybalt SSd	-8	-10		1		-1
SW 41160	1	-1		-10		-8
SW 41209	-6	-8		-5		-3
SW 4232 Sundjet	-8					
x cv% REP	6	9		16		9
LSD PROB F1	11	6		4		5

Värdena anger procent angrepp på den gröna bladytan hos Dragon.

För övriga avv. från Dragon.

Under 2004 graderades ingen Septoria och Bladfläcksjuka i vårvete.

Beskrivning av enskilda sorter

Dragon från Svalöf Weibull är en sort med en bakkingskvalitet som uppskattas av svenska kvarnar. Avkastningen är bra, strået idag något långt och relativt styvt. Rymdvikten god medan tusenkornvikten är förhållandevis låg. Den är mycket mottaglig för mjöldagg och ganska mottaglig för bladfläcksjuka. Under 2002 angreps den även av en del brunrost och 2003 av särskilt Septoria.

Vinjet från Svalöf Weibull har god bakkingskvalitet, men inte riktigt i nivå med Dragon. Den har högre avkastning, bra falltal, något lägre proteinhalt. Strået är något kortare och styvare medan känsligheten för mjöldagg är mycket mindre, men känslighet för septoria större vilket visade sig 2003 då svampbehandlingen gav stor skördeökning.

Triso från Scandinavian Seed har god bakkingskvalitet men ej i nivå med Dragon. Avkastningen är i nivå med Dragon, men mycket högre år, 2003, medan strået är något kortare. Volymvikt och tusenkornvikt är högre medan proteinhalt och falltal är något lägre. Känslighet för mjöldagg i nivå med Dragon medan den är något lägre för Septoria. Den svarar normalt bra på en svampbehandling och skörden ökar i de flesta fall mer än hos Dragon.

Amaretto från Plantev är en ny vårvetesort med hög avkastning, särskilt i svampbehandlade led, men inte 2004. Kortare strå, hög tusenkornvikt men lägre proteinhalt. Känslighet för mjöldagg och Septoria är lägre men hög gradering av brunrost 2002. Mognar något sent.

Kronjet från Svalöf Weibull har hög avkastning. Kortare strå och bra falltal. Angrips lite av mjöldagg medan Septoria-angreppen ligger i nivå med Dragons.

DSP Quarna är en ny sort från Scandinavian Seed med mycket hög proteinhalt. Avkastningen sämre än Dragons, men förhoppningsvis kan detta bli ett mycket bra kvalitetsvete. Kort, styvt strå, tidig mognad och bra falltal. Sjukdomsgraderingarna i nivå med Dragons men trots detta har den inte svarat bra på svampbehandlingen. Möjligen har tidigheten missgynnat sorten vid svampgraderingen så att dessa blivit förhållandevis höga.

Kadrilj är en ny sort från Svalöf Weibull med hög avkastning, särskilt i svampbehandlade led. Strået är kort och styvt. Mognar som Dragon. Känslig för mjöldaggsangrepp.

Kungsjetär en ny sort från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning, särskilt i svampbehandlade led. Kort, styvt strå, hög volymvikt. Bra motståndskraft mot mjöldagg men sämre mot Septoria.

Tybalt från Scandinavian Seed har inte tillräckligt bra kvalitet för att vara ett intressant som kvalitetsvete. Den höga avkastningen gjorde att den bedömdes intressant som fodervete. Avkastningen 2004 gör sorten mindre intressant.

SW 41160 är liksom **SW 41209** två nya sorter från Svalöf Weibull med mycket hög avkastning. Korta strå, mognar sent, har hög volymvikt men låg proteinhalt.

Sundjetär en ny sort från Svalöf Weibull med hög avkastning som provats under ett år.